

ע"פ 4606/12 - א. ז. נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעוּרים פְּלִילִים

ע"פ 4606/12

לפני:
כבוד השופט ס' ג'ובראן
כבוד השופט צ' זילברטל
כבוד השופט א' שחם

. א. ז. המערער:

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על ההחלטה והגזר הדין של בית המשפט
המחוזי בחיפה מיום 19.6.2011 ומיום 30.4.2012
בתפ"ח 10-03-47644-47644 שניתן על ידי כבוד השופטים:^{ו'}
אלרון - סג"נ (כתארו אז), מ' גלעד וא' אליקים

תאריך הישיבה: ג' באדר א' התשע"ד (3.2.2014)

בשם המערער:

עו"ד בוריס שרמן

בשם המשיבה:

עו"ד אריה פטר

פסק דין

השופט ס' ג'ובראן:

עמוד 1

ערעור על ההחלטה דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה מיום 19.6.2011 (כבוד השופטים י' אלרון - סג"נ כתארו אז), מ' גלעד ו-א' אליקום; תפ"ח 47644-03-10) לפיה הורשע המערער בעבירות רצח בכוונה תחילת לפי סעיפים 300(א)(2) ו-301 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). כמו כן מופנה העורער כלפי עונש של מאסר עולם שנגזר על המערער ביום 30.4.2012.

כתב האישום

1. על פי כתב האישום, המערער ומ.ס.. ז"ל (להלן: המנוחה) היו נשואים זה לזה עד אשר התגרשו בשנת 2005. במועד הרלוונטי למעשה, גרו השניים יחד עם שלושת ילדיהם בדירה בפרדס חנה (להלן: הדירה). בכתב האישום נכתב כי ביום 15.3.2010 החליט המערער להמית את המנוחה וכך, בשעות אחר הצהרים, כאשר שהוא השני בדירה נכנס המערער לחדר הילדים שם שהתה המנוחה, אחז בה בחזקה מזור כוונה לגרום למותה, חנק אותה בשלחץ על פיה ועל צווארה, הכה בראשה, הוסיף ודקק אותה פעריים בבטנה, וכן חתר את פניה באמצעות סכין בה הצעיר. על פי כתב האישום, מעשים אלה גרמו למות המנוחה, בכך שיצרו לחץ על הצואר ועל הפה באופן שנגרם תשnik מכני (חנק) עם אובדן דם שנגרם מפצע הדקירה בבטן, בשלוב דימום תוך ציפקי ופגיעה מוחית, כתוצאה שלוש חבלות קלות בקרקפת המנוחה ודימום תחת הקром הקשה. בכתב האישום נכתב כי בכך גרם המערער למות המנוחה לאחר שהחליט להמיתה. המערער ביצע מעשים אלו בدم קר, ללא שקדמה לכך התגרות מצד המנוחה בתוכו למעשה, בנסיבות בהן יכול היה להבין את תוכאות מעשיו, ולאחר שהcin עצמו להמיתה והcin מכשיר שבו המייטה. המערער הואשם אף הוא בביצוע עבירות רצח בכוונה תחילת המועוגנת בסעיפים 300(א)(2) ו-301 לחוק העונשין.

רקע

2. כעולה מהכרעת הדיון, להלן השטויות האירופים ביום המעשה: בבוקר יומם המעשה הגיעו המנוחה לבית מעסיקתה הגברת נ. (להלן: נ.) אותו נהגה לנוקות. המערער נותר בדירה עם בן הקtan החולה. במהלך הבוקר הגיע המערער לבית נ., התווכח עם המנוחה, דרש לדעת עם מי היא משוחחת טלפון ונטל לידי את מכשיר הטלפון הננייד שלו. מחמוד מחאג'נה, נהג האוטובוס שהסיע את המנוחה מידיו למושב העבודה (להלן: נהג האוטובוס) מסר בCHKIRתו במשטרת שהתקשר אל המנוחה בין השעות 10:00-11:00 שkn לדבריו, המנוחה חבה לו סכומי-כסף בגין כרטיסיות שרכשה לצורך נסעה באוטובוס. בהודעתו במשטרה ציין נהג האוטובוס כי לאחר שהתנתקה שיחתו עם המנוחה התקשר בשנית, אז ענה לו גבר ששאלו "מי זה?" והוא ניתק את השיחה כי "לא רציתי בעיות" (הודיעו מיום 22.3.2010, ת/15; בנגד לאמור בהודעה זו, בבית המשפט העיד שניתיק את השיחה לאחר שלא זכה למענה בצד השני של הקו).

3. בסמוך לשעה 13:00 שוחחה המנוחה עם אמה, הגברת מ. ס. בטלפון וביקשה ממנה לאסוף את בנותיה מבית-הספר, אך לאחר שהשיבה האם כי נכדה ישן, ענתה המנוחה כי היא תיקח אותה בעצמה. לאחר מכן, בין השעות 13:10-13:41 שהתה המנוחה במשרדי חברת ההשמה "אייג'נס" בחדרה. המערער עקב אחרי המנוחה וצפה בה כשהגיעו למקום, ולטעמו ראה אותה כניסה לכרכב עם גברZR לפני שנכנסה למשרד. המערער עזב את המקום ונסע לרכוש לבנו תרופות, שב לדירה והמתין לבואה של המנוחה, שנכנסה לדירה מעט אחריו. בשעה 15:00 לערך המית המערער את המנוחה.

4. בהכרעת הדיון נקבע כי כעולה מהודאת המערער, לאחר ששבה המנוחה לביתה בצהריי היום, המערער בדברים בעת שעחתה בחדר הילדים. המערער טען כי המנוחה הביעה חשדותיה על כך שהמערער נהג לעקב אחריה והטיצה בו דברים קשים ופגעניים. באותו רגע לפת המערער את גרון המנוחה והפילה לרצפה. המערער המשיך באחיזת החנק עד שהמנוחה איבדה את הכרתתה וחדרה להתנדג, אף גם אז, המשיך לחנק אותה. בשלב זה, פנה המערער אל המטבח, נטל סכין גדולה, שב לחדר הילדים, שם שכבה המנוחה על הרצפה, ודקר אותה בבטנה וחתר את חייה הימנית. לאחר מכן שטף המערער את כל הרצח וישא מן הבית. בית המשפט ציין כי באחת מחקירותיו תיאר המערער כיצד חנק את המנוחה פעמיים לאחר שדקר אותה, אולם מאחר שתיאור זה הופיע פעמיים בלבד ואינו חד ממשמעי, נקבע בית המשפט כי המערער יכול ליהנות מן הספק, ולהניח כי חנק אותה פעמיים אחד בלבד.

5. בשעה 15:30 נצפה המערער יצא מבניין מגוריו כשהוא עצבני ונסער באופן חריג, כך לפי עדותו של בן השכנים בן ה-14. המערער אסף את בנותיו מבית-הספר והסיען אל בית אחותתו תוך שהוא מסתיר את הש:rightות על פניו, ואף נמנע מלהיכנס אליו כדי שלא תראה את פניו. בהמשך, נלקחו הבנות אל אם המנוחה. בשעה 16:00 התקשרה אם המנוחה בדאגה אל בנה, אחיה המנוחה, ס. ס. (להלן: האח) וביקשה ממנו ליצור קשר טלפוני עם המנוחה כיוון שלא הצליחה להשיגה. בשעה 18:00, הגיע האח לדירה, דפקה על דלת הכניסה אך לא זכתה לתשובה ונכדתה שנלוותה אליה הסבאה את תשומת לבה לנעליהם המנוחה שהונחו מחוץ לדלת הכניסה. לאחר שלא השיג את המנוחה, פנה האח בשעות הערב לתחנת המשטרה בחדרה ומספר כי המנוחה לא אספה את ילדיה מבית הספר, וכן כי לא ענתה לשיחות שבוצעו למספר הטלפון הנ楣 שלה. שוטרי הסיוור שהתלוו אל הדירה, דפקו על דלת הדירה אך משלא נכנסו אל הדירה דרך חלון דירה סמוכה ושם מצאו את המנוחה שכובה על רצפת החדר ועל גופה סימני חתכים. מותה נקבע במקום.

6. כמו כן נקבע כממצא, כי בין ובין, בשעה 17:27, בעת שנגא את רכבו, התנגש המערער עם רכבו במשאית, פונה במצב קשה לבית-החולמים הלל יפה בחדרה ושם נותח. למחרת היום, כאשר שחה המערער בחדר התאוששות, התיעצב בבית החולים קצין המשטרה גיא וגנור (להלן: וגנור) שאחראי על ניהול חקירת האירוע והוצאות הרפואיות מסר לו כי המערער מורדם ואני יכול להិתקה. למחרת, ביום 16.3.2010 לאחר שמונה למערער סגנור שיצר קשר טלפוני עם וגנור וביקר את המערער בבית החולים, הבין וגנור והחוקרים סמיכת מנטור וسامר ספורי שנלווא אליו (להלן: החוקרים), כי הכרתו של המערער שבה אליו וניתן לתקשר עמו. החוקרים, שהיו מצויים בקהלת אודיו בלבד, הציגו עצםם כשוטרים, שאלו את המערער אם הוא יכול לשוחח זהה השיב בחיוב. בשלב זה הוזהר המערער כי הוא חשוד ברצח המנוחה וכי הוא זוקק לעורך-דין. אחות בית החולים נכנסת אל החדר ושאלת לזהות החוקרים, ולאחר שהזדהה השיבה "טוב", בסדר. בשלב מאוחר יותר נשמע צפוף מאחד המכשירים שהוביל למערער והחקירה הופסקה כדי לוודא שמצב בריאותו תקין. לאחר שהמערער התלונן כי "קשה לו" הריגעו אותו החוקרים והזדהו בפנוי בשוטרים, כשבייקש לוודא כי איןם מהתקשרות. בשלב מאוחר יותר סימן המערער בתנוונות ידיו לחוקרים - שתמללו אותו למילים – כיצד חנק את המנוחה וذكر את בטנה והודה כי השתמש בסכין. בית המשפט המחווז הדגיש כי בשלב זה של החקירה חניקת המנוחה היה פרט מוכמן שכן החוקרים סברו כי המנוחה מתה מדקירה. המערער אמר עוד כי התנגש במשאית כדי לסיים את חייו.

מספר שעות מאוחר יותר נחקר המערער בשנית. חוקרי הסבירו לו כי עורך דין בדרך, הזרירו אותו כי הוא חשוד ברצח המנוחה והוא הסכים להិתקה. בחקירה הסביר המערער כי ביום המקרה, לאחר שהבין כי המנוחה "בוגדת" בו, שב לדירותם ונרדם, ופירט כיצד חנק את המנוחה, ذكر אותה וניסה לשטוף את הסcin. מספר ימים מאוחר

ויתר, נחקר המערער בשלישית בתיעוד ויזואלי וסירב לשתף פעולה עם חוקריו, ואולם יומיים מאוחר יותר, כאשר הזהר בשלישית כי הוא חשוד ברצח המנוחה וכי אין לו חיב לומר דבר, שב והודה בקטילתה. מספר ימים מאוחר יותר, לאחר שחוקרי הזהרו אותו, שב המערער והודה במעשה בפעם הרביעית.

להשלמת התמונה יצין כי במהלך מעצרו הביע המערער רצון לשים קץ לחייו, ولكن בוצע מעקב רפואי פסיכיאטרי אחריו, ממנו עולה כי המערער אינו סובל מertasמים פסיכוטיים וככל הנראה סובל מקשיס הסתגלות ומדיכאון.

הדיון בבית המשפט המחוזי

7. כאמור, המשיבה ביקשה להרשיע את המערער בעבירות הרצח בכונה תחיליה. להוכחת האישום העידה המשיבה את הורי המנוחה ואחיה וכן עדים שונים לרלוונטיים, בהם מתוור דירות שיש למנוחה בחיפוש דירה להשכלה, נהג האוטובוס, נ. ועוד. בנוסף, הוגשו בהסכמה ההודעות שגבו חוקרות הילדים. כמו כן, העידו חוקרי המשטרה שחקרו את הפרשה וכן אנשי משטרת נספחים שהיו בקשר עם המערער בעת שאושפז בבית-החולים.

8. בתשובתו לאישום הודה המערער כי המית את המנוחה אך טען שעשה כן ללא כוונה תחיליה. המערער העיד כי הוא והמנוחה ניהלו מערכת יחסים תקינה וכי לא הכין עצמו ל谋, ובמהלך פרשת ההגנה הבahir כי פעל בעקבות התגרות המנוחה. המערער טען כי לא זכר שהשתמש בסיכון אלא נזכר בכך רק לאחר שהשופטים שחקרו אותו בבית החולים תיארו זאת לפני, ובהמשך סיפק כמה גרסאות באשר לשימוש בסיכון: כי רצתה לבדוק אם המנוחה מתה אם לאו, כי ניסה להעירה, ולחולפון כי שוכנע עובר לדקירה כי היא אינה בחיים. כמו כן הביע המערער בפני בית המשפט צער על מעשיו. המערער טען גם להגנה מן הצדקה, נוכח מחדרי חקירה שפגעו לטענתו בזכותו, והוסיף כי יש לפסול את אמרותיו במסגרת חקירת המשטרה. ראיות ההגנה התמקדו ברובן בעדות המערער ובחווות דעת מומחה של הפסיכיאטר ד"ר גל שובל (להלן: ד"ר שובל), לפיה נשלה במערער החלטה מודעת ורצונית להמית את המנוחה.

הכרעת הדין

9. כאמור בית המשפט המחוזי הרשיע את המערער בעבירות רצח בכונה תחיליה לפי סעיפים 300(א)(2) ו-301 לחוק העונשין. תחיליה עמד בית המשפט על המנייע לביצוע המעשה: בית המשפט קבע כי יחסיו המערער והמנוחה לא היו תקינים וכי על פי העדויות הוא נהג להכותה. בית המשפט הוסיף כי במהלך החודשים לפני מותה, חשב המערער כי המנוחה בוגדת בו ואף שיתף את אחواتו בחשדותיו ימיים טרם המעשה. בית המשפט הוסיף וקבע כי הkraine בין בני הזוג התגבש באופן מתמשך לנוכח קנאת המערער והאלימות שנתקט נגדה וכי פעל באופן מחושב ומוארגן. בית המשפט הדגיש כי אין ראיות נוספות המוכיחות את גרסת המערער והמלמדות שהמנוחה בוגדה בו, עם זאת, נקבע כי ד' בהתנגדות המערער ובחשדו כי המנוחה אכן בוגדה בו כדי להקים מניע לרציחתה.

10. בית המשפט קבע כי אין מחלוקת על קיום היסוד העובדתי של העבירה, וכן, כי היסוד הנפשי מתקיים אף הוא. בית המשפט קבע כי קיימים כמה סמנים המוכיחים כי ניכרה במערער החלטה להמית את המנוחה: המערער תפס את גרון המנוחה וחנק אותה דקות ארוכות לאחר שאיבדה את הכרתה, תוך שראשה הותה וספג שלוש חבלות; המערער ذكر את המנוחה פעמיים וחתר את פניה באמצעות סיכון ארוכה; וכן המערער זנה את המנוחה לאחר

המעשה והותירה מתבססת בדמה, ניקה את הסcin מדמה, יצא מהבית וגע לאת הדלת אחריו. בית המשפט קבע כי בנסיבות אלה אין הסבר לאופן קטילת המנוחה להוציא כוונה מוגמרת מצדיה להמיתה. יתר על כן, בית המשפט קבע שהמעורר הודה במפורש בפני חוקרי Ci ביקש להמית את המנוחה, ורק שנחקר ברובע הבהיר החיש שהתכוון להמיתה. ואולם נקבע Ci גרסה זו כבושא וסותרת את יתר הودאותיו. כמו כן קבע בית המשפט Ci יש להעדיף את הودאות המערער לפיה התכוון להמית את המנוחה שכן הודה כאמור מספר פעמים בסמוך לאחר המעשה והודה Ci מתיישבת עם יתר הריאות. בית המשפט הוסיף וקבע Ci המערער ביצע לפחות פעולות הכנה ל谋: הפלת המנוחה לרצפה והכנעתה טרם החניקה, נתילת הסcin מהמטבח, ודקירותה פעומים חזירות ונשנות. נקבע Ci המערער נדרש להתגבר על התנגדות המנוחה בעת החניקה, וכי אף בחר סcin ש"חווק טוב", לגורטו.

11. בית המשפט הוסיף וקבע Ci טענת המערער לפיה המנוחה התקרצה בו אינה קינטור כמוגדר בחוק. בית המשפט קבע Ci הוכח שלארך השנים נג המערער כלפי המנוחה באלים. יתר על כן, ארבע חוקיות ובעודתו בבית המשפט לא טען Ci המנוחה הקניתה אותו וכל שתיאר הוא שהמנוחה הודתה שיש לה חבר ושניישה אותו. בית המשפט דחה את טענת המערער Ci המנוחה טענה בפנוי "אתה לא גבר בכלל, מה שאתה לא עשית תוך 10 שנים הוא עשה Li תוך ים אחד. היא אמרה Li שאיבר המין שלו יותר ארוך מהגבוה שלו" (עמוד 200 לפרוטוקול). בית המשפט קבע Ci דברים אלה לא מכוו בחיקיות המערער, הוא נמנע מלהסביר את כבישת עדותו, ויש לדחות את טענתו Ci "התביש" לספר במשטרה על דברי המנוחה. עוד נקבע Ci גרסתו אינה הולמת את העדויות על אופיה הטוב של המנוחה. בית המשפט הוסיף Ci אפילו היה מאמין לגרסתו הכבושה של המערער, אמרותיה הנטענות של המנוחה אין מהוות קינטור, וכי המערער נהג בקור רוח ובאופן מחושב אף לאחר Sh"קונטר לטענתו. כמו כן נקבע שהתנהגות המערער מלמדת על נקמה קטלנית בדם קר ועוד נדחתה הטענה לפיה מוצאו העדתי של המערער השפיע על עצמת הקינטור שחווה.

12. בית המשפט דחה גם את טענת המערער לפיה לא החליט להמית את המנוחה, בשל פגעה ארגנטית במוחו שנתמכה בחוות דעת Dr. שובל שהיעיד בפניו בבית המשפט. לפי חוות הדעת של Dr. שובל המערער סובל מליקויים קוגניטיביים שפגעו משמועותיו ביכולתו לגבות החלטה מודעת וסקולה להמית את המנוחה, שאינם מגיעים CdI "חסר יכולת של ממש להימנע מעשייתו" כדרישת סעיף 34 לחוק העונשין. בית המשפט עמד על כך שבחוות הדעת של Dr. שובל נפלו פגמים משמעותיים: ראשית, חוות הדעת נשמכה על חוות דעת נוספת נספפת של Dr. מיר' דנון (להלן: Dr. דנון) אשר ערכאה את המבחן הפסיכו-דיאגנוטיסטי לumarur. עם זאת, עדותה לא נשמעה. בית המשפט קבע Ci חוות דעת של Dr. שובל אינה קוגנרטית ואנייה מתיישבת עם יתר הריאות, וכי חלק מחוות הדעת התעלם Dr. שובל מהמלצותיה של Dr. דנון. בעיקר נקבע Ci ספק אם הפגיעה הפסיכו-דיאגנוטית עליה מבוססת חוות הדעת עומדת בקריטריונים המינימליים הנדרשים מחוות דעת פסיכולוגית המוגשת לבית המשפט, שכן מבחן האינטיליגנציה נערך לumarur במידה חלקיים בהתחשב בהיעדר שליטה בשפה העברית. בית המשפט הוסיף Ci חלק ניכר מקביעות המומחים מתייחסות לככלתו התקשורותית הפגומה ולרמת האינטיליגנציה שלו, אך קבע Ci הוואיל והמערער אינם ידוע וכתוב בעברית, הרוי שהוא צריך לבוחנו בשפת אמו, רוסית, ולהפנותו לבחינות פורמליות נוספות. נקבע שמקור הפגיעה המוחית האורגנית הנטענת אינו ברור וכי חוות הדעת מכילה סתיות שלא הוסבו בעדותו של Dr. שובל. כן צוין Ci המלצה Dr. דנון בחוות דעתה להפיגש את המערער עם בודק ממוצא רוסי לא יושמה.

13. בית המשפט הוסיף Ci המערער כבן 40 שנים, עובד מוערך במקום העבודה מסודר, נשא לאישה את המנוחה וגידל את ידיו ללא עדות לעבר פסיכיאטרי או המגלה ליקוי שכלי. בית המשפט מצא גם סתיירות ותמיות בהסבירו של Dr. שובל באשר לליקויים שאובחנו בumarur. כך, למשל, צוין בית המשפט Ci לדבריו Dr. שובל נקט המערער פעולות

למציאת פתרון ממשי ומידי להשתקת המנוחה. ואולם, מאותו הבוקר חשד המערער במנוחה ויכול היה למצוא פיתרון אחר להשתקתה. בנוסף, טען ד"ר שובל כי המערער ذكر את המנוחה לאחר שחנק אותה כדי להבהיר לעצמו האם היא מתה, ומעשה זה תואם את הבדיקה כי המערער סובל מליקוי קוגניטיבי וממנגנוני הגנה ולודווים. ואולם, בית המשפט קבע כי במקומם אחר בחווות הדעת נכתב שדקות ספורות לאחר דקירתה הבין המערער כי הביא למותה. כמו כן קבע בית המשפט שהסביר זה של ד"ר שובל אינו מניח את הדעת באשר לדקירה השנייה שביצע המערער בבטן המנוחה ולהחטים שביצע בפניה, שכן מטרתו הנטענת של המערער להשתיק את המנוחה, כבר מולאה. נקבע כי ד"ר שובל הסתפק בהסברו של המערער לכך שבעודו חונק את המנוחה, נפלו המערער והמנוחה אל הרצפה ונחבלו, אלא שטענה זו אינה מתיישבת עם העובדה שהמנוחה נחבלה בראשה שלוש פעמים.

14. בית המשפט קבע כי אין מקום להחיל את טענת ההגנה מן הצדך שכן אף אם תתקבל טענת המערער על פגמים בחקירה, הגנתו לא קופча. בית המשפט ציין כי המערער נחקר מחוץ לתחנת המשטרה בשל מצבו הרפואי והחוקרים הוזדוו בפניו מספר פעמים, זההרו אותו כנדרש ובשפה פשוטה ווידאו שהבין את הדברים. כמו כן, המערער היה מודיע לכך שהוא נחקר. בית המשפט הוסיף כי פועלות החקירה בראשיתן "עלולות אינן מושלמות", אך במרקם דנן החוקרים ביצעו את פועלות החקירה בזהירות, במידיות ותוך ריגשות למצבו הרפואי של המערער. כמו כן שמרו החוקרים על קשר עם הצוות הרפואי והפסיכו לחקרו כאשר סבבו שהמערער זוקק למנוחה. בית המשפט קבע כי "יתכן שבשל אילוצי החקירה, לא נמסר למערער נוסח זהירה פורמלי, ובכך, כך נקבע "אכןطعم לפגמ" אך כיון שלמחירתה האירוע, מיד עם אשפוז המערער, פנה אל החוקרים בא כוחו אז עוז"ד מסרוואה, ומסר להם את דבר הייצוג וכן ש להניח שהחוקרים סבבו שהמערער קיבל "צוג משפטי בחקירותיו הראשונות והם שיתפו פעולה באופן מלא עם עוז"ד מסרוואה. אשר לטענת המערער לפגמים בהתקנות המשטרה בכך שלא בדקה לעומק את מלא טענותיו, כי היו פועלות שהיא ראוי לבצע וכי הוא לא עומת עם מכלול הראיות בתיק, ציין בית המשפט כי די בחומר הראיות, אף ללא פועלות אלה כדי להרשי את המערער ברצח וכי הגנתו האפקטיבית לא נפגעה. בית המשפט דחה את טענת המערער לפיה מחדלי החקירה שאירעו, לטענותו, הסבו לו "זיכרון רפואי" שקיים את יכולתו להתגונן, בקביעו כי מחדלי החקירה אינם יוצרים ספק סביר בהרשעת המערער וככל שנפלו פגמים הם נבעו מאיוצי החקירה ולרובם אין כל השפעה על גרסת המערער או על הראיות המבוססות את ההרשעה. בית המשפט ציין כי מאחר שהמערער לא מכחיש את המתת המנוחה, רוב "הריאות החסרות" להן טענת ההגנה אינן רלוונטיות.

15. אשר לקבילות הודהת המערער, ציין בית המשפט כי המערער נמנע מלהטען בכך שבתוומו לאישום והעלת את הטענה לרשותה בסיכוןיו. כמו כן קבע בית המשפט כי אם הופרו דרישות ההליך, מדובר בהפרות טכניות ולא מהותיות, שכן מונה למערער סגנור וכי הוא קיבל "יעוז משפטי", ובכל מקרה חוקרי שוכנעו כי הייצוג המשפטי נפרש לאורך כל החקירה. נקבע כי אף אם נפל פגם בהתקנות הרשות היא לא עשתה כן בזדון, והוא לא השפיע על הודהת המערער שניתנה בחופשיות ומרצון. בית המשפט קבע כי אף אם היו ניתנים זהירות חזוד או אישור רפואי לחקר, דברי המערער היו נאמרים ממילא והחקירות היו מתנהלות באופן דומה. בנוסף לכך קבע בית המשפט שהחוקרים היו נתונים תחת אילוץ בשל אשפוז המערער בבית החולים, וכי המערער הודה באופן נרחב בהrigת המנוחה, פירט וסיפק פרטים, לרבות מוכנים, על האירוע, וגם כי יש להביא בחשבון את האינטנסציה הציבורית, מאחר שמדובר בעבירה החמורה ביותר בחוק העונשין. בית המשפט הוסיף שగרסת המערער בעדותו בבית המשפט אינה שונה מהגרסה המקורית שגבו ממנה חוקרי, שכן הוא שב והודה בהrigת המנוחה, ולכן קיבלת אמרותיו משלהמה את התמונה בלבד. עוד הוסיף בית המשפט כי נערך לחקירות תיעוד קולי, וכי המערער הוזהר כדין על החשדות נגדו ועל זכותו להיוועץ עם עורך דין ועל זכותו לשתוק וכי המערער שיתף פעולה באופן מלא עם החוקרים ללא הפעלת אמצעי לחץ. עוד נקבע כי אף לאחר שבחור לנצל את זכות השתיקה, שב והודה בהrigת המנוחה פעמיים נוספים, לאחר שהאפשרות לו להיוועץ בעורך דין. לפיכך נקבע כי המערער לא מסר את הודהתו מהתוך לחץ חיצוני שפגע בזכותו כנאים. בית המשפט ציין שייתכן שראיו היה

לוודא עם רופאיו טרם החקירה הראשונה שמצוות מאפשר לחקרו, וכן, כי מאוחרתו בחקירה הראשונה הושמטה אזהרתו בדבר זכות השתקה, אך הפגמים להם טענה באת-כוח המערער אינם גורמים לפסילת ההודאה. בהקשר זה ציין בית המשפט כי אחות בית החולים וידעה את מצב המערער ונראה שהסתימה כי "חקר וכי הוא נחקר לאחר שהוסבירה לו זכותו לשתקן ודוקא בשלב זה מסר את הودאותיו המפורטות ביותר.

16. אשר למשקל הودאת המערער, קבע בית המשפט כי זו מפרטת את מהלך המתת המנוחה ומגלה פרטיהם מוכנים רבים שאומתו על ידי ראיות חיצונית רבות העולות על "דבר מה נוסף". האימוט המשמעותי, כך נקבע, הוא דקירת המנוחה בבטנה ובפניה, עובדה שהמערער ציין בחקירה אך לא בתשובתו לאישום. בית המשפט קבע כי אין ספק שהמנוחה נזכרה לנוכח הממצאים האנטומיים בגופה שתועדו חזותית, וסבירו המטבח שנמצא בזירה שלhalb זהה ד.ג.א של המנוחה ודם המערער על ידית הסcin. בית המשפט הוסיף וקבע שהמערער סיפק פרטים מוכנים המלדים על נוכנות ההודאה: האחד, כי המנוחה נזכרה למונות בחדר הילדים; השני, מידע שמסר המערער לפיו המנוחה שוחחה בטלפון עם גבר זר, מידע שאומת על ידי נהג האוטובוס שהתקשר אליה. בהקשר זה העדיף בית המשפט את גרסתו המפורטת והמלואה של נהג האוטובוס במשטרה על פני עדותו במשפט. כמו כן קבע בית המשפט כי המערער הסביר בחיקורו את מעשיו ותאר את התוצאות שנלווה להם באופן שאינו מתישב עם הودאת שווא.

נוכח כל האמור לעיל הרשייע כאמור בית המשפט את המערער בעבירות רצח בכוונה תחילה, לפי סעיפים 300(א)(2) ו-301 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

גזר הדין

17. המערער ביקש להטיל עליו עונש מופחת לפי סעיף 300(א) לחוק העונשין, בטענה שהליך בנסיבותו השכל' הגביל באופן ניכר את יכולתו להימנע מביצוע המעשה. כתמייה לכך הגיש ד"ר שובל חוות דעת משלימה לחווות דעתו בה הציג מסקנות דומות לאלה שפורטו בחוות דעתו הראשונה, לפיהן המערער סובל מ"פגיעה ארגנטית קוגניטיבית". חוות הדעת המשלימה צرف ד"ר שובל מסמך נוסף שערכה ד"ר דנון בו פורטו המבדקים שערכה לumaruer. ד"ר דנון הוסיף במסמך זה כי מציבו של המערער מצדיק לבחון הפחתה בעונשו. כן צורפה חוות דעת פסיכיאטרית שנערכה לאחר הכרעת הדין מטעם ד"ר איליה רזניק (להלן: ד"ר רזניק) שנערכה בשפה הרוסית. לפי חוות דעת זו, סובל המערער מ"פגיעה מוחית ארגנטית" ויש להקל בעונשו. המשיבה מצדה טענה כי אין להפחית מעונשו של המערער.

18. בהחלטתו מיום 30.4.2012 דחה בית המשפט את בקשה המערער להטיל עליו עונש מופחת בקבועו כי תנאי החוק לעונשה מופחתת אינם חלים בנסיבות העניין. בית המשפט קבע שכבר בהכרעת הדין נדחו ממצאי ד"ר שובל בחוות דעתו, כי לא הוציאו טעמים לקבלם בשלב זה, וכי לא נתען דבר המחדש או המוסיף על חוות הדעת המקורית. כמו כן נקבע כי קביעותיה של ד"ר דנון לפיהן המערער מתקשה לتفקד ביום-יום, אין מתישבות עם התנהלותו המערער ביום הרצח, כאשר שמר על בנו, ניקה את הסcin, נעל את הבית ולקח את ילדותיו לאחותו, וכן עם התנהלותו השגרתית,ocab למשפחה העובד למחיתו. בית המשפט ציין כי ד"ר דנון העידה שלא נחשפה לכל חומר החקירה בתיק ולכך מהימנות חוות דעתה נפגמה. אשר לחוות דעתו של ד"ר רזניק, ציין בית המשפט כי זו נסכמה בין היותר לעראן שערך עם בני משפחת המערער ועל מכתב מטעם בית-החולמים בדgestaan המעיד כי המערער אושפז בילדותו עקב דלקת קרום המוח שהותירה בו נזק מוחי. ואולם נקבע כי תוכן הדברים לא הוצג בפני בית המשפט וכלל לא הוכח. בעיקר, בית המשפט הוסיף, חוות דעת ד"ר רזניק נסכמה על ממצאי ד"ר יהודה פולק שערך לumaruer בדיקה

נירוקognיטיבית והסיק כי המערער סובל מהפרעה מוחית המתבטאת בקשיי בוויסות כעס ושליטה עצמית במצבי קיצון. בית המשפט קבע כי לא הוכחה אינדיקטיה לנטייה זו אצל המערער לאורך שנותיו וכן נדחתה הטענה כי יש להכיר בהפרעה נפשית "מצדמתת". בית המשפט ציין את קביעותיהם של ד"ר רזניק ושל ד"ר דנון, כי המערער מסוגל לה辨ח בין טוב לרע וקבע כי על פי האמור בהכרעת הדין ובחוות דעת ד"ר שובל, המערער הבין שהרגם למות המנוחה. עוד נקבע כי ד"ר רזניק וד"ר פולק לא נחשפו למלוא חומר הראיות בתיק ובכך נפגמה חוות הדעת. בית המשפט ציין שמעשה הרצח לא צץ בין רגע אלא התפתח על רקע התדרדרות ביחסו בני הזוג, וכי היה "מאורגן ומוחושב" כך שהמעערער גיבש תכניתו לתפוס את המנוחה "על חם". בית המשפט דחה את הטענה שההפרעה הקוגניטיבית אצל המערער התפרצה לפטע על רקע סברת המערער לפיה המנוחה בוגדת בו. בנוסף דחה בית המשפט את טענת המערער לפיה היה על המשיבה להביא חוות דעת מומחה לסתור. בית המשפט קבע אפוא כי המערער לא עמד בנטול הוכחת רכיבי סעיף 303א לחוק העונשין ולכן אין להפחית מעונשו.

19. בגזר דין מיום 30.4.2012 קבע בית המשפט כי המערער ירצה עונש של מאסר עולם. בית המשפט חיבב את המערער לשלם לידי המנוחה פיצויים בסך 100,000 ש"ח, תוך שהובחר כי אין בכך הבעת עמדה באשר לנזקי הילדים שראוי כי יתבררו בהליך אזרחי מתאים. עוד נקבע כי פיצוי כאמור יופקד במשך 60 ימים בגזירות בית המשפט ויועבר לידי המנוחה באמצעות אפוטרופוס הילדים לדין.

הערעוץ

20. המערער מшиיג על הכרעת הדין ועל גזר הדין ובדין שערכנו ביום 3.2.2014 שמענו את טענות הצדדים.

טענות המערער

21. המערער אינו מכחיש כי גרם למות המנוחה. לטענתו, ההודאות שבבו ממנה חוקרי המשפטה בלתי קבילות ולכך לא היו צרכות לשמש כראייה במשפט. כמו כן טוען המערער כי שגה בית המשפט המחויז בהעדיפו הודהות אלה על פניו עדותם בבית המשפט. לכל הפתחות נתען כי יש ליתן להודהות אלה משקל נמוך, וכי התנהלות החוקרים לא הייתה תקינה: המערער טוען כי לא היה נכון לחקורו למחرات ניתוחים בעבר, בעודו מצוי בהתאוששות וסובל מכאבים ומניטיות אובדן, ללא קבלת אישור הוצאות הרפואי וטרם שמוונה לו סנגור. لكن לטענתו החקירה הסבה לו "עינוי של ממש". בכך טוען המערער כי נפגעו זכויותיו של גופו ולהיליך הוגן ומצין כי מהחולתו של בית המשפט בבקשתה להארכת מעצרו עליה שהוא לא "עוקב אחר המתרחש בחדר". כמו כן טוען המערער כי החוקרים נמנעו מלהסביר לו את זכויותיו באופן מלא ולא הקratio לו את נוסח האזהרה הרשמי, וכי למורות ההסבר "הפורמלי" שנמסר לו על זכויותיו בחקירה אכן, הוא לא הבין שמדובר בחקירה משטרתית ואף שאל את החוקרים אם הם "מעורץ 2", שכן הם לא לבשו מדים. בנוסף לכך טוען המערער כי החקירה לא תועדו חזותית, וכן בית המשפט לא יכול היה להתרשם ממצבו ומתוקן דבריו המדויק וכי הודיעו לא הוקratioו לו. המערער טוען עוד כי משהחוקרים הסבירו לו את זכויותיו מספר פעמיים ניתן ללמידה שהם סבירו שלא הבין את האזהרה. המערער מוסיף וטען שהחוקרים מנעו ממנו להיפגש ולהיוועץ בעורך-דין "בידיעין ובזדון", שכן צוות החקירה סרב לשתף פעולה עם עורר- הדין שלו, והוא מוסיף שהוא נפגש עם עורר-דין רק לאחר שנחקר כמה פעמים.

22. המערער טוען גם כי המשיבה לא הוכיחה מעל לכל ספק סביר שהמנוחה לא התקגרתה בו בסמוך למעשה.

המערער מצין כי בעדותו מסר שהמנוחה השפילה אותו במילוותיה והודתה שהיא נפגשת עם גבר אחר ואף התנהגה כלפי בז'ול כאשר יקרה עליו והדבר גרם לו "לאבד את עשתונוטו ולרצות להשתיק אותה בכל מחיר". המערער טוען כי התנהגות זו הביאה אותו לבצע את המעשה, להבדיל מיתר התרחשויות שאירעו באותו יום, וכי המשיבה לא הביאה ראיות נגדות בעניין. המערער מוסיף טוען כי הוא קונטר גם במישור האובייקטיבי בשקלול ליקויו השכלי אשר גרם לו לנווג כפי שנagara ומוסיף שזהו מקרה חריג בו יש להכיר בהתבטאות מילולית כקינטור בהתחשב בדברים הקשים שהטיחה בו המנוחה.

23. עוד טוען המערער כי לא הוכח שהוא ביצע מעשה הינה להמתה וכי לא התקoon לגורם למות המנוחה אלא להשתקה בלבד וכי המעשה נעשה בספונטניות. זאת מאחר שהחנקה הتبוצעה بد בבד להתגרות מצד המנוחה וכי הוא לא הצדיד בכל עדר. עוד טוען המערער שהמעשה לא נבע מהחלטה רצונית ומודעת, וכי כלל לא צפה שמעשיו יובילו להמתת המנוחה. בהקשר זה מושג המערער על דחיתות חווות דעתו של ד"ר שובל, שכן לגישת המערער המעשה נבע מליקוי ביכולתו השכלית. המערער מוסיף טוען שלא ניתן ללמידה מהפעולות שנתקט לאחר המעשה על ההחלטה להמית את המנוחה. לטענת המערער, דקירת המנוחה עולה בקנה אחד עם מוגבלותו הקוגניטיבית שהביאה אותו לבדוק אם המנוחה מדמתה או לא. המערער מוסיף טוען שקיים קושי בקיומה לפיה נטל את הטלפון הניד של המנוחה ועקב אחריה כדי להוכיח מחשבה פלילית לגיבוש עבירות הרצח.

24. המערער טוען עוד שנפלו פגמים בחקירה המשטרתית אשר פגעו בהגנתו וביכולתו להוכיח שלא התקoon לקטול את המנוחה. כך למשל מצין המערער כי לא נערך שחזור; בעל הדירה בה גרו המערער והמנוחה לא נחקר ובכך נמנעו ממנו להוכיח את הסיבה בעיטה בקישה המנוחה לשכור דירה חדשה; לא נערך "מחקר תקשורת" לדיקת טענתו כי המנוח ונוג האוטובוס ניהלו רומן וכי סוג רכבו של الآخرן לא נבדק;فشل בתפיסת מצלמות האבטחה ביום המעשה שתיעדו את פעולות המנוחה, שכן החוקרים פנו לקבלת המצלמות לאחר שתוכנן נמחק; הסיכון שנמצא בזירה לא הוכח ומאוחר יותר התברר שהסיכון שנמצא לא תואמת את החתכים בגוף המנוחה; והמערער לא נשאל שאלות רבות שהיו יכולות להבהיר האם פעל ב"כוונה תחילה" ולא עומרת עם ראיות נוספות שנגגו.

25. לבסוף טוען המערער כי בית המשפט המחויז שגה כשלא הוכיח מעונשו לפי סעיף 300א לחוק העונשין, בהתחשב באמור בחוות הדעת שהגיש ובעים לב לכך שהמשיבה לא הציגה חוות דעת נגדית.

עמדת המשיבה

26. המשיבה מתנגדת לקבלת הערעור ומציינת כי המערער העלה אותן הטענות בבית המשפט המחויז והן נדחו. בנוסף טוענת המשיבה כי המערער משיג על ממצאי מהימנות ועובדת שקבעה הערקה הדינית בהם ערכאת הערעור אינה נוטה להתרבות אלא במקרים חריגים שאינם מעוניינו.

27. המשיבה מוסיפה וטוענת שאפילו היה מתרבר כי היה צריך לפסול הודהה מסוימת שננתן המערער הדבר לא היה מטה את תוכחת המשפט לטובתו. לטענת המשיבה, הודהות המערער במשפטה לא ביססו את הרשותו ברצח המנוחה אלא שימושו ראייה נוספת להוכחה כי חוץ בתוכחה הקטלנית. לכן, לדעתה, ההכרעה בקבילותות ההודאות אינה חורצת את גורל הנאשם. בנוסף טוענת המשיבה כי החוקרים זההו את המערער וידעו אותו בפתח חקירותיו ובמהלכן על זכות השתיקה ועל זכות ההיוועצות. ולפיכך לגישתה יש לדחות את טענת המערער לפיה זכויותיו לא הוסבו לו

בבירור שכן עצם מתן האזהרה חשובה. כמו כן טענתה המשיבה כי המערער לא חולק על כך שלכל המאוחר זכויות הובאו לידיתו במהלך חקירותו השנייה, ולכן, ככל מקרה, אין לדעתה לפטול את ההודאות שמסר לאחר מכן בהן הודה שוב ושוב בכוונה לקטול את המנוחה. המשיבה מוסיפה וטענתה כי צוות החוקרים שיתף פעולה עם עוז"ד מסרוואה שלא פגש במערער בשל מצבו הרפואי באותו זמן ולא עקב התנהוגות צוות החקירה. המשיבה מצינית כי עוז"ד מסרוואה בחר לעזוב את המקום ולא להמתין עד שהמעערער יתאושש. המשיבה מוסיפה ודוחה את טענתה המערער לפיה החוקרים התעלמו מהשפעת החקירה על מצבו הבריאותי, שהייתה לטענתו "עינוי של ממש" בציינה כי בית המשפט המחויז קבע מצאים הפוכים וכי צוות החוקרים היה רגיש למצבו והפסיק את החקירה כחשש צורך בפרק. נטען כי עצם העובדה שהמעערער נחקר בבית החולים לא הופכת את ההודה לבליית קבילה.

28. המשיבה טענתה עוד כי בית המשפט המחויז דחה את טענתה המערער לפיה לא גיבש כוונה לקטול את המנוחה אשר לטענתה המערער ליקוי ביכולתו השכלית כאמור בחוות דעתו של ד"ר שובל טענתה המשיבה כי בית המשפט דחה את חוות הדעת מאחר שנפללו בה פגמים משמועותים וכי המערער לא הציע על עילה להתערבות בקביעות אלה. המשיבה דוחה את טענתה המערער לפיה לא הכין עצמו למעשה ההמתה ומצינית כי בית המשפט המחויז מצא שהמעערער ביצע לכל הפתוח שלוש פעולות הכהנה: הפלת המנוחה לרצפה, נתילת סדין מטבח כדי לדוקה, ודוקירתה באופן חוזר ונשנה. המשיבה מוסיפה עוד כי בית המשפט המחויז קבע כמצאה עובדתי שהמנוחה לא קנטרה את המערער בנסיבות למעשה וכי דבריה אינם נחשים קינטו. לדבריה, התנהוגות המערער בעת המעשה ולאחריו מציבעה על פעולה בקורס רות. כך למשל סיפר לחוקריו שחנק את המנוחה כדי שזעקוותיה לא תישמענה, בחר את הסcin ש"חותך טוב" וניקה אחריו את הדירה לאחר המעשה, יצא מהדירה, נעל את הדלת ולקח את בנותיו מבית-הספר עד לבית אחותו.

29. בנוסף, טענתה המשיבה כי מצבו של המערער אינו מצדיק להפחית מעונשו והוא סומכת ידה על קביעותיו של בית המשפט המחויז בהחלטתו מיום 30.4.2012. המשיבה מוסיפה כי קביעותו של בית המשפט המחויז שלא קיבל את התזה שהציג ד"ר רזניק מתיישבת עם עמדת איגוד הפסיכיאטריה שפורסמה בעניין אחר, לפיה הפרעה נפשית קשה או חריפה אינה מתחבطة לראשונה בקשר עם מעשה רצח. לבסוף טענתה המשיבה כי העובדה שלא הגישה חוות דעת נגדית אינה פועלת לרעתה משום שנטל ההוכחה לקיום החרג בסעיף 300א לחוק העונשין רובץ על המערער.

דין והכרעה

לאחר שבחןתי את טענות הצדדים הגעתו למסקנה כי דין הערעור להידחות.

קבילות אמרות המערער

30. אחת השאלות המרכזיות בערעור דין היא האם אמרות המערער במהלך חקירותו במשטרת דין פסילה. בע"פ 5121/98 ישכרוב נ' התובע הצבאי הראשי (4.5.2006) יצר בית המשפט את כלל הפסילה הפסיכיאטרי המקנה לבית המשפט שיקול דעת לפטול ראייה בפלילים אם נוכח שהראייה הושגה שלא כדין וכי קבלתה תגרום פגיעה מהותית בזכותו הנאשם להליך הוגן באופן החורג מפסקת ההגבלה (ראו שם, פיסקה 63). בהתאם, נקבעו שלושה מבחני עזר לשימוש הכלל: אופייה וחומרתה של אי החקיקות שהיא תהא כרוכה בהשגת הראייה; מידת ההשפעה של אמצעי החקירה הפטול על

הרואה שהושגה; הנזק אל מול התועלת הכרוכים בפסקת הראיה (שם, פסקאות 70-74).

31. אלא שבמקרה שלפניו אני סבור שפעולות הרשות החוקרת הפכו את זכות המערער להליך הוגן ובפרט את זכותו להיוועץ בעורך-דין. בהכרעת דין, עמד בית המשפט המחויז בפирוט על השתלשות חיקיות המערער וקבע מצאים עובדיים על בסיסה. כיצד, במקרה מוצא, ערכאת העורו אינה נוטה להתערב בקלות במצבו עובדה שקבעה הערקה הדינונית המבוססים על התרשומה הישירה מן העדים שהעידו לפניה, ממהימנותם ומגרסאותיהם (ראו: ע"פ 2375/2012 מזרחי נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (6.8.2013); ע"פ 8187/2011 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 27 (19.8.2013)). גם במקרה דין, אני סבור שיש להתערב במצבו הערקה הדינונית. אשר לטענת המערער כי נגעה זכות ההיוועצות שלו בעורך-דין, אני סבור שיש לאמץ קביעהו של בית המשפט המחויז לפיה אם וככל שהופרו דרישות ההליך, הרי שמדובר בהפרה טכנית בלבד מהותית שכן חוקרי המשטרה שכונעו כי המערער מייצג, הויל ועוד מסרוואה מונה ליצגו טרם שנחקך. כמו כן עוזד מסרוואה העיד שהגיע לבית-החולים לשוחח עם המערער אך בזמן זה יצא המערער מניטוח ולכן לא יצר עמו קשר. אשר לאופן חקירת המערער, אמן המערער נחקר בתחילת כשוא שכב בmittah choloi, וככלל אני סבור שיש לקבל את אישור הרופא המתפל כי מצבו הרפואי של חשור מאפשר לו להיחקר. עם זאת, אין להסיק בנסיבות ורצאון. אני מקבל את טענת המערער לשתף פעולה עם חוקריו, שכן נקבע כי המערער נתן הודהתו בחופשיות ורצאון. אני מאמין שהזאת שוד "פורמלית", הוא הזזה על זכותו לשתקוק; כאשר נחקר הדברו. בנוסף, אף אם לא ניתנה למערער זההרת חשור "פורמלית", הוא הזזה על זכותו לשתקוק;

המערער לראשונה בבית הולמים, הזדהו השוטרים בפני המערער, זההרו אותו כי הוא חשור ברצח המנוחה וכי הוא זוקק לעורך דין. בחקירה זו, הודה המערער שהמית את המנוחה ואף סיפק פרטים שלא נודעו קודם לכן. עוד עולה כי בחקירה השנייה של המערער הבהירו החוקרים לערער כי עורך-דין בדרכו, זההרו אותו פעמיinus נספת כי הוא חשור ברצח המנוחה והבהירו לו כי זכותו לשתקוק והמערער הביע הסכמה להיחקר. מספר ימים לאחר מכן, כאשר חקירת המערער תועדה באופן ויזואלי, סייר המערער לשתף פעולה עם החוקרים אך יומיים מאוחר יותר הזזה שוב כי הוא חשור ברצח המנוחה וכי אינו חייב לומר דבר, והוא שב והודה בקטילתה. הודהה זו הייתה המפורטת ביותר. זאת ועוד; בית המשפט המחויז קבע כי גרסת המערער בעדותו אינה שונה מהותית מגרסתו לפני החוקרים. נכון כל האמור, אני סבור שיש לפסול במקרה דין את הודהתו המערער (והשו לחווות דעתינו בע"פ 6144/2010 גוטצאו נ' מדינת ישראל (10.4.2013)). בנוסף, יש לדחות את טענת המערער לפיה יש לייחס להודהתו משקל "אפטי" ולהעדייף את גרסתו בבית המשפט על פני גרסתו בחקירה המשטרתית. בעניין זה יש לקבל את קביעתו של בית המשפט המחויז לפיה הודהת המערער מפורטת וכוללת פרטים מוכנים המאמתים אותה, וכן אין מקום להפחית משקלה.

32. אשר לטענות המערער בדבר מחדלי החקירה הנוספים שפורטו בפסקה 23 לעיל, בנסיבות העניין דומה אפוא שטענות אלה מכונות כלפי פועלות שלא ננקטו להבדיל מהתשתיות הראייתית שהוכחה (וראו ע"פ 8421/2012 בין חיים נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (29.9.2013)). בהינתן הודהת המערער בהמתת המנוחה, והסתירות בגרסאותו, הרי שעצמת ראיות אלה אינה יורדת לשורשו של ההליך באופן שהייתה עשוי להוביל לזכוכיו. בהקשר זה כבר נפסק בעבר כי "השאלה עליה צריך בית משפט לענות, היא לעולם האם הראיות שהובאו בפניו די בהן לצורך הוכחת אש灭תו של נאשם מעבר לספק סביר, בהבדל מהשאלה האם היו ראיות אחרות, נוספת, טובות יותר שניתן היה להסביר. שיטת המשפט שלנו אינה דורשת את הראייה המכיסימלית, אלא את הרמת נתול השכנוע" (ראו ע"פ 9908/04 נסראלדין נ' מדינת ישראל, פסקה 22 (31.7.2006)).

היסוד הנפשי

33. מכאן לטענות המערער כי לא התקבשה בו כוונה תחילה הנדרשת להוכחת היסוד הנפשי לביצוע עבירות רצח

לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, המורכבת משלוש דרישות המעווגנות בסעיף 301(א) לחוק העונשין, קרי הינה, החלטה והיעדר קינטורי:

"301. (א) לעניין סעיף 300, יראו ממית אדם כמי שהמית בכוונה תחיליה אם החליט להמיתו, והמיתו בדם קר, בלי שקדמה התגבורות בתכוף למעשה, בנסיבות שבהן יכול לחשב ולהבין את תוצאות מעשיו, ולאחר שהcin עצמו להמית אותו או שהcin מכשיר שבו המית אותו".

להלן אעמוד על התקיימות היסודות הללו במקורה שלפנינו.

34. ההחלטה: צדק בית המשפט המחויז שדחה את טענת המערער לפיה לא החליט להמית את המנוחה. על פי הפסיקאה, פושט יסוד ההחלטה להמית ככל שני ריכיבים: האחד, חזון או צפיה של התוצאה הקטלנית; והשני, רצון או שאיפה להתגשות התוצאה הקטלנית. בחינת יסוד זה תיעשה במישור הסובייקטיבי, ובמסגרת זאת יbia בית המשפט בחשבון חזקיות וראיות אובייקטיביות שלמדו על כוונת הנאשם, ובهم החזקה כי אדם מתכוון לתוצאות הטבעיות של מעשיו (ראו למשל ע"פ 10828/03 נג'אר נ' מדינת ישראל, פיסקה (2) (28.7.2005); ע"פ 10082/04 אברמוב נ' מדינת ישראל, פיסקה (25.10.2006) 34(25.10.2006); יורם רבין ויניב ואקי דיני עונשין 433 (2014) (להלן: רבין ואקי)). במקורה דן, בצדק קבע בית המשפט המחויז כי קיימות כמה אינדייקציות להפעלת "חזקת הכוונה" לחובת המערער: המערער תפס את המנוחה, הטיח את ראהה כך שנגרמו לה שלוש חבלות, וחנק אותה דקות ארוכות עד אשר איבדה את הכרתה והמשיך לחנקה אף לאחר מכן. כמו כן, המערער ذكر את המנוחה בביטחון פעםיים, חתר את פניה והשתמש בסיכון ארוכה של "חומר טוב", לדבריו. זאת ועוד; אני מוצא שיש להתערב בקביעת בית המשפט המחויז לדחות את טענת המערער, שנתמכה בחווות דעת מומחים, לפיהโนChance ליקוי בקשרו השכללי, נעדרה ממנו היכולת להחליט על המתת המנוחה. הכלל לפיו תהה ערכאת העורור שלא להתערב בקבילות בנסיבות מיוחדות בנסיבות מיוחדות מומחים בכל ולמומחים בתחום הפסיכיאטרי בהליך הפלילי בפרט (ראו ע"פ 5417/07 בונר נ' מדינת ישראל, פיסקה 24 והאסמכתאות שם (30.5.2013) (להלן: עניין בונר)). המקירה דן אינו נמנה עם חריגים אלה. בהכרעת דינו, עמד בית המשפט המחויז בפריט רב על הליקויים הניכרים בחווות הדעת שהגיש המערער ועל הסתיירות שעולות מהן, והמערער לא הציג טעם מבורר להתערבות בקביעות כאמור, ובחירה אפוא לאמץ קביעותיו המנוונות והמפורטות של בית המשפט המחויז בנוגע ליסוד זה.

35. הכהנה: המערער טוען כי לא הכין עצמו להמית את המנוחה. לגישתו, הוא המית את המנוחה באופן ספונטני, כתגובה לדברים שאמרה לו, ובמקביל להתגורתה הננטענת, וזאת ללא שימוש בכלי עזר משחית. לכן, לדבריו, נועד מעשו להשתיקה בלבד. בנסיבות העניין, צדק בית המשפט המחויז בדחוות טענות אלה. אכן, פעמים רבות מתרbeta מעשה ההכהנה בהצטיידות בכלי משחית. ואולם, יתכן מקרים, שמעשה ההכהנה שלוב במעשה ההמתה עד שהם בלתי נפרדים זה מזה. זאת בייחוד בעבירות המתה בבדיקה בידיים, בהן ההחלטה להמית, מעשה ההכהנה ומעשה ההמתה שלובים כולם יחד. כך, הלחץ הממושך על צוואר הקורבן באמצעות הידיים, שיוצר את התשnik, מהווה מעשה הדומה לננטילת כלי משחית, וכפות הידיים משמשות ככלי זה (ראו ע"פ 759/97 אליאביב נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(3), 459-470 (להלן: עניין אליאביב); ע"פ 1354/03 ذker נ' מדינת ישראל, פיסקות 10-11 (5.1.2004); ע"פ 11578/05 טלה נ' מדינת ישראל, פיסקה 17 (18.6.2007); ע"פ 8107/05 עזר נ' מדינת ישראל פיסקות 33-34 (9.9.2013) רבין ואקי, 435-434). עוד נאמר בפסקה כי כאשר ממית אדם אחר בבדיקה, יש להראות ראיות של ממש להיעדר כוונה להמית, שאחרת כל אדם שבחן את רעהו למוות יטען כי הפעיל לחץ בזמן קצר מתוך כוונה להשתיק את הקורבן והוא לא (ראו ע"פ 7355/08 בר יוסף נ' מדינת ישראל, פיסקה 13 (21.9.2011)). הדברים נכונים

גם במקרה דנן. במקרה שלפנינו, בחווות הדעת הפטולוגית מטעם המכון לרפואה משפטית (פרופ' היס) (ת/26) נקבע שמות המנוחה נגרם "משילוב של לחץ על הצוואר ושפתי הפה שגרם לתשנוק מכני (חנק) ואיבוד דם כתוצאה מפצע דקירה בבטן עם דימום תוך צפק, ושלוש חבלות קלות בראש (קרקפת) עם דימום מתחת הקhom הקשה". המערער עצמו הודה כי חנק את המנוחה וכי "אחר כך היא הייתה כבר כבוי" (ת/4). בנוסף, בית המשפט קבע, כי המערער חנק את המנוחה לאחר שאיבדה את הכרתה. ואם במעשה החניה לא די, פעולות הכנה נוספת, עליהן עמד בית המשפט המחויז מתבטאות בכך הי: הפלת המנוחה לרצפה, הכנעתה, ולאחר שחנק אותה המערער, נטל סכין מטבח ש"חותך טוב" לדבריו וזכיר אותה פעמים בבנטה ובלחיה הימנית. לאור האמור, מתמלא בנסיבות אלה יסוד ההכנה מעבר לכל ספק.

36. היעדר קינטורים יש לדוחות את טענת המערער לפיה המנוחה קנטרה אותו בסמוך למעשה, שכן לא הוכח כי המנוחה התגירה במערער באופן הנדרש בדיון כדי לשולב כוונה תחילה לביצוע המעשה. מהותו של רכיב הקינטור היא לבדוק את מידת הספונטניות שבמעשה ולפיכך אם לאחר מעשה הקינטור נרגע העולה מזעמו ולהלופין מעצם הזמן שעבר המעשה לא נבע רגשות מהקינטור, לא "יחסב הדבר כהת躬ות" בתכווף למעשה" (ראו עניין אליאביב, ע"פ 11/2014 אוסקר נ' מדינת ישראל, פiska ל"א (30.9.2013); ר宾 וואק, פiska 436-437 (2014)). יצוין, כי יסוד הקינטור הוא כפול, כך שיש להוכיח את קיומו הנו סובייקטיבית - כי התנהגות המנוחה גרמה למערער לאבדן שליטה עצמית, והן אובייקטיבית - כי אדם מן היישוב היה פועל באותו אופן (ראו למשל ע"פ 8107/10 עזר נ' מדינת ישראל, פiska 26 ((9.9.2013).

37. במקרה שלפנינו טוען המערער כאמור כי הדברים שהтиיחו בו המנוחה "לצד התנהגות מזלצת של המנוחה כלפיו (לרבות הירקה עליו) גרמו לו לאבד עשתונותיו ורצות השתקה בכל מחיר". לגישתי, אין להתערב בקביעתו של בית המשפט המחויז, לפיה בנסיבות העניין לא מתקיים רכיב הקינטור ביסוד הכוונה תחילה. תחילה אצין כי טענה זו הועלהה לראשונה בעדות המערער זכרה לא בא בחקירהו הקדומות לה ובישיבת בית המשפט המחויז ביום 10.6.2010 בה פורטה כפירת המערער באישום. שנית, יש לדוחות את טענת הקינטור לגופה. המערער ממקד את התנהגותה המקנתרת של המנוחה בדברים שאמרה לו, שלו לטענתו ביריקה, ובכלל זה באמירה "אתה לא גבר בכלל" מה שאתה לא עשית תוך 10 שנים הוא עשה לי תוך יום אחד. היא אמרה לי שאביר המין שלו יותר ארוך מהגובה שלו" (עמוד 200 לפוטו-קוב). אלא שכבר נפסק בעבר שככל אין להכיר באמירות מילוליות מבססות את טענת הקינטור שכן עצמת התלהטות היצרים בעקבותיה אין מצדיקות את התוצאה הקטלנית, וכן אינם הדברים ביתר שtat, כאשר האמירות מכוונות לעLOB את גבריות בן הזוג עשו הعبارة (ע"פ 1426/12 מוזפר נ' מדינת ישראל, פiska 9 (16.1.2014) והאסמכתאות שם). יתר על כן, אף במישור הפרטני קבוע בית המשפט המחויז באופן מבוסס כי המערער לא "יצא מכליו" בשל מעשי המנוחה אלא פעל בקור רוח ובאופן מחושב. כך, המערער הסביר כיצד חנק את המנוחה כדי להשתיק את זעוקותיה, בחר את הסיכון וذكر אותה כדי לוודא את דבר מותה, יצא מביתו ואסף את בנותיו. יצוין כי המערער עצמו ציין כי בבוקר המעשה, כאשר חזה במנוחה נגשתח עם הגבר הזר, לטענתו, שב לbijתו ושם נרדם. כמו כן יש לדוחות על הסף את טענת המערער לפיה אין להתעלם מהליך ממנה הוא סובל כנטען, אשר נבהיר הרכיב האובייקטיבי ביסוד הקינטור. מילא התזה שהציג המערער בדבר מצבו הקוגניטיבי בהתבסס על חוות הדעת שהגיש נדחתה בבית המשפט המחויז ואני סבור, כאמור כי יש מקום לשנות מקביעה זו.

38. סיכום של דברים עד כה, אציע לחבריו להרכיב לדוחות את ערעור המערער על הכרעת הדין בה הוגש בביצוע עבירות הרצח בכוונה תחילה. בנוסף לכך, אני רואה להתערב בהחלטתו של בית המשפט המחויז לדוחות את

בקשת המערער להטיל עליו עונש מופחת לפי סעיף 303א לחוק העונשין. כאמור לעיל, במהלך פרשת ההגנה הגיש המערער חוות דעת פסיכיאטריות לתמייה בטענתו כי ליקוי שכלי ממנו הוא סובל מנע מהilet להמית את המנוחה. בית המשפט דחה חוות דעת אלה, כאמור, אף אני לא מצאת מקום להתערב בקביעותיו. בהמשך, עתר המערער להטלת עונש מופחת לפי סעיף 303א לחוק העונשין, ובהתאם צרף חוות דעת שליליות לדעתו, גם מסקנות בית המשפט על בסיסן דחה את בקשתו אין מגולות עילה להתערבות ערכאות הערעור. ראשית, הטלת עונש מופחת לפי סעיף 303א לחוק העונשין מסורה לשיקול דעתו של בית המשפט (ראו עניין בונר, פיסקה 26; ע"פ 8287 בחרזה נ' מדינת ישראל, פיסקה 14 א' (11.8.2011); ע"פ 5224/14 אברהם נ' מדינת ישראל, פיסקה 18 (14.3.2013)). שנית, סבורני כי יש לאמץ את קביעותו של בית המשפט המוחז, כי תנאי הסעיף מתקיימים במקורה שלפנינו, מכל מקום, המערער לא העלה בערעורו טענות המלמדות אחרת. עיר בהקשר זה כי בניגוד לטענת המערער, אין סבר, כי בנסיבות העניין, העובדה שהמשיבה לא הגיעה חוות דעת נגדית מטעהמה, מטה את הכספי לטובת המערער (ראו לעניין זה ע"פ 5203/98 חסן נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3) 274, 288-289).).

אשר על כן, אציע לחבריי לדחות את הערעור על כל חלקיו.

שפט

השופט א' שחט:

אני מסכימ.

שפט

השופט צ' זילברטל:

אני מסכימ כי דין הערעור, על כל חלקיו, להידחות.

על פי מכלול חוות הראיות שהוצע בבית המשפט המוחז מתחייבות המסקנה לפיה התקאים אצל המערער היסודות הנפשי הנדרש לשם הרשות בעבירות רצח, ולא התקיימו התנאים שיאפשרו לגוזר עליו עונש מופחת.

שפט

לפיכך הוחלט כאמור בפסק דיןו של השופט ס' ג'ובראן.

ניתן היום, ד' בתמוז התשע"ד (2.7.2014)

שפט

שפט

שפט